

Fedorenko, Yu. P. (2005). *Formuvannia u starshoklasnykiv komunikatyvnoi kompetentsii v protsesi vyvchennia inozemnoi movy* [Formation of communicative competence in high school students in the process of foreign language learning] (Author's abstract of candidate dissertation). Lesya Ukrainka Volyn State University, Lutsk.

Hureieva, S. M., & Kozmina, M. M. (n.d.). *Osobystisno oriyentovanyi pidkhid u navchanni inozemnykh mov u tekhnichnomu ZVO* [Personalized approach in teaching foreign languages in technical universities]. Retrieved April 25, 2025, from https://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/gureeva_kozmina_osobystisno.pdf

Senchenko, Ya. S. (2014). *Zmist formuvannia anhlomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti uchniv profesiynykh litseiv* [The content of English communicative competence formation of vocational school students]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pedagogichni nauky*, (1[22]), 274–282.

Shapran, O. I., et al. (Eds.). (2016). *Suchasnyi psykhologo-pedagogichniy slovnyk* [Modern psychological and pedagogical dictionary]. Peryaslav-Khmelnytskyi: Dombrovska Ya. M.

(Article: "Osobystisno zoriientovanyi pidkhid" [Personality-oriented approach], pp. 277–278.)

Shykun, A. V. (2014). *Vplyv osobystisno-orientovanoho pidkhodu do navchannia na formuvannia movnykh kompetentsii studentiv u vyshchomu navchalnomu zakladi* [The influence of a personality-oriented approach to learning on the formation of students' language competences in higher education]. *Pedagogichna Akademiia: Naukovi Zapysky*, (7), 1–18.

Skrypnychenko, O. V. (2001). *Vikova ta pedagogichna psykholohiia* [Age and pedagogical psychology]. Prosvita.

University of Denver, Office of Teaching & Learning. (n.d.). *Overview of cooperative learning* [PDF]. Retrieved April 23, 2025, from <https://otl.du.edu/wp-content/uploads/2013/11/Overview-of-Cooperative-Learning.pdf>

ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ НУШ

Лепеха К. П.

студентка групи ІМ - 51

науковий керівник д-р.пед.наук проф. Безкоровайна О. В.

Рівненський державний гуманітарний університет

Інтегроване навчання англійської мови в початкових класах відповідає основним принципам НУШ, зокрема компетентнісному, діяльнісному та дитиноцентризму. З огляду на вікові особливості молодших школярів — їхню емоційність, наочно-образне мислення, допитливість та ігрову мотивацію — навчання має бути наочним, динамічним і побудованим на зміні видів діяльності. Вивчення англійської ефективніше відбувається через гру, пісні, римівки, комунікативні ситуації та міжпредметні зв'язки. Такий підхід сприяє формуванню ключових компетентностей шляхом поєднання мовленнєвого досвіду з іншими освітніми галузями. Особливу увагу приділено міжпредметній інтеграції англійської мови з природознавством, математикою, мистецтвом та технологіями. Використання інтегрованих уроків підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови, активізує пізнавальну діяльність учнів та формує цілісну картину світу. Ефективним є впровадження тематичних тижнів, проєктної діяльності та CLIL-підходу (Content and Language Integrated Learning). Урахування вікових особливостей молодших школярів зумовлює необхідність використання ігрових, наочних та інтердисциплінарних методик. Педагог має відігравати роль фасилітатора, організовуючи середовище, у якому учень може використовувати англійську мову як інструмент пізнання. Дослідження доводить, що інтегроване навчання сприяє не лише розвитку мовленнєвих навичок, а й формуванню критичного мислення, креативності та здатності до співпраці. Практична значущість роботи полягає у створенні методичних рекомендацій для вчителів початкових класів щодо впровадження інтегрованого підходу до навчання англійської мови в умовах НУШ.

У цьому контексті важливо усвідомити інтеграцію не просто як поєднання різних предметів, а як цілісний дидактичний принцип, що передбачає взаємопроникнення змісту, методів та форм навчання. Інтеграція дає змогу

уникати штучного розмежування знань за предметами, наближуючи навчання до реального життя та практичного досвіду дитини. У межах інтегрованого навчання англійська мова виступає не лише як предмет вивчення, а й як засіб опанування знань з інших галузей – наприклад, учні вивчають нову лексику в процесі знайомства з природними явищами, математичними поняттями чи соціальними темами. Такий підхід активізує пізнавальну діяльність учнів, формує міжпредметні зв'язки, а також сприяє глибшому усвідомленню значення англійської мови як інструменту пізнання та комунікації. Інтеграція забезпечує варіативність навчального процесу, підвищує його гнучкість і дозволяє враховувати індивідуальні особливості кожного учня.

Залежно від цілей і змісту навчання, інтеграція може реалізовуватись через різні моделі та типи. Найпоширенішими є міжпредметна, внутрішньопредметна та діяльнісна інтеграція. У початковій школі найбільш ефективною є міжпредметна інтеграція, коли зміст англійської мови пов'язується з іншими освітніми галузями – наприклад, природознавством, мистецтвом або математикою. У такому форматі учні одночасно здобувають нові знання з кількох предметів і практикують мовні структури в контексті, що для них є змістовним і зрозумілим. Також застосовуються інтегровані уроки (наприклад, «Англійська + мистецтво» або «Англійська + навколишній світ») та проєктні заняття, де учні вивчають тему комплексно, використовуючи англійську мову як інструмент взаємодії. Внутрішньопредметна інтеграція проявляється у поєднанні видів мовленнєвої діяльності – аудіювання, говоріння, читання та письма – в межах одного уроку. Такий підхід сприяє формуванню цілісних мовних навичок, необхідних для ефективного спілкування.

У контексті реалізації Державного стандарту початкової освіти, англійська мова має широкі можливості для міжпредметної інтеграції з різними освітніми галузями. Наприклад, у поєднанні з мовно-літературною галуззю учні можуть вивчати казки, вірші та римівки англійською, порівнюючи їх із українськими аналогами. У рамках природничої галузі можливе засвоєння тем про погоду,

пори року, тварин, рослини, водночас формуючи відповідну лексику англійською мовою. На уроках математики англійська може інтегруватися через рахунок, геометричні фігури, прості задачі, де учні одночасно засвоюють математичні поняття і практикують мову. Мистецька галузь відкриває можливості для роботи з кольорами, формами, творчими проєктами, що супроводжуються інструкціями англійською. Така міжпредметна інтеграція відповідає концепції НУШ — вона сприяє формуванню цілісного світогляду, забезпечує актуальність і прикладну спрямованість навчання, робить іноземну мову засобом пізнання світу, а не лише предметом для вивчення.

Реалізація інтегрованого навчання потребує використання сучасних методик і технологій, які відповідають цілям НУШ і віковим потребам молодших школярів. Одним із найефективніших підходів є CLIL (Content and Language Integrated Learning), який передбачає засвоєння предметного змісту через іноземну мову. Цей підхід дає змогу поєднувати мовні й предметні цілі в єдиному навчальному середовищі. Також широко використовуються ігрові методики, проєктна діяльність, інтерактивні вправи, завдання на співпрацю (pair/group work), які стимулюють пізнавальну активність і сприяють розвитку мовленнєвих та соціальних навичок. Цифрові ресурси (освітні платформи, інтерактивні презентації, відео, онлайн-ігри) підтримують візуалізацію матеріалу та дають змогу реалізувати принципи індивідуалізації й варіативності навчання. Інтегроване навчання також активно використовує STEAM-елементи, коли англійська мова стає частиною навчання через дослідження, експерименти, технологічні або творчі завдання. Усі ці методики сприяють створенню навчального середовища, у якому мова вивчається не ізольовано, а в контексті живого, осмисленого досвіду учня.

У рамках дослідження планується проведення педагогічного експерименту з метою перевірки ефективності запропонованої моделі інтегрованого навчання англійської мови в початкових класах. Експеримент передбачає впровадження інтегрованих уроків із використанням міжпредметних зв'язків, ігрових,

проектних та мультимедійних технологій. Основними критеріями дослідження стануть рівень розвитку мовленнєвих компетентностей, мотивації учнів та їх пізнавальна активність. Планується порівняти результати до і після впровадження інтегрованого підходу, що дасть змогу оцінити його вплив на навчальний процес. Очікується, що експеримент підтвердить ефективність інтегрованого навчання у формуванні не лише мовних навичок, а й умінь критичного мислення та командної роботи. Результати дослідження будуть використані для подальшого удосконалення методичних рекомендацій і розширення практики інтегрованого навчання в умовах НУШ.

За підсумками дослідження планується узагальнити результати педагогічного експерименту та теоретичного аналізу, що дозволить обґрунтувати доцільність і ефективність інтегрованого підходу до навчання англійської мови в початкових класах НУШ. Виявлення позитивних змін у мотивації, комунікативних уміннях та загальному розвитку учнів підтвердить перспективність такого підходу. У роботі буде сформульовано конкретні висновки щодо практичної значущості інтегрованого навчання, а також рекомендації для вчителів і методистів, які сприятимуть подальшому впровадженню інновацій у початковій школі. Таким чином, інтегроване навчання англійської мови стає ефективним інструментом формування ключових компетентностей, розвитку особистості та забезпечення цілісного і змістовного освітнього процесу в умовах Нової української школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Ball, P. (2017). *Content and language integrated learning: CLIL in action*. Cambridge University Press. (Ball, 2017, p. 45)
- Brown, H. D. (2007). *Principles of language learning and teaching* (5th ed.). Pearson Longman. (Brown, 2007, p. 123)
- Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *CLIL: Content and language integrated learning*. Cambridge University Press. (Coyle, Hood, & Marsh, 2010, p. 78)

- Довгань, Л. В. (2020). Особливості інтегрованого навчання в Новій українській школі. *Педагогічний часопис. Наука і освіта*, 3(20), 34–40. (Довгань, 2020, р. 36)
- Ellis, R. (2008). *The study of second language acquisition* (2nd ed.). Oxford University Press. (Ellis, 2008, p. 90)
- Harmer, J. (2015). *The practice of English language teaching* (5th ed.). Pearson Education Limited. (Harmer, 2015, p. 101)
- Ministry of Education and Science of Ukraine. (2018). *Concept of New Ukrainian School*. Kyiv. (Ministry of Education and Science of Ukraine, 2018, p. 14)
- Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and methods in language teaching* (3rd ed.). Cambridge University Press. (Richards & Rodgers, 2014, p. 112)
- Tomlinson, B. (2013). *Materials development in language teaching*. Cambridge University Press. (Tomlinson, 2013, p. 57)
- Вовк, О. В. (2019). Інтеграція іноземної мови у початковій школі: методичні аспекти. *Освітній простір*, 1(15), 22–28. (Вовк, 2019, р. 24)

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ІТ-ФАХІВЦІВ АНГЛОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ

Людмила Мороз,
кандидат філологічних наук, професор,
завідувач кафедри іноземних мов,
Рівненський державний гуманітарний університет

Наталія Мічуда,
старший викладач кафедри іноземних мов,
Рівненський державний гуманітарний університет

Владислав Ковалюк,
старший викладач кафедри іноземних мов,
Рівненський державний гуманітарний університет